

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Vásárhely, 1905. március 31.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 26. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
 Negyedévre 2 korona 50 fillér.
 Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
 4 hasábos peti sorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
 Hivatalos és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
 Nyílt ér sora 80 fillér.
 A hirdetmények a nyílt erek díja előre fizetendő.

Mi lesz hát?

(M—d) A király nem enged! Mint vészkiáltás hangzott át az országon az a kijelentés. A szövetkezett ellenzék sem enged, s ez a tény növeli a válság komolyságát, mert tovább is ellenzékbe marad és fölényével lehetetlenné teszi bármely megegyezése ellenére kinevezett kormány munkáját.

Szóval megakad az alkotmányos kormányzás. Nem lesz adó, nem lesz költségvetés, nem lesz ujone s a nemzet érdekei dacára megakad az ezekben nyilvánuló életfolyamat.

Mi lesz hát? Sötét sejtelem szállja meg lelkiünket, ha arra gondolunk, hogy az ellenállás erőszakot szülhet, mely erőszaktól kiköppen szekerünk az alkotmányosság útjából és lesz beláthatatlan következményű harc, vagy dermségig fagyos passiv ellenállás.

Elv elv ellen, akarat akarat ellen tüzeli az emberek legjavát is. Megáll a legokosabbak, legbölcsebbek esze az események láttára. A magyar nemzet évezredes multjával kiérdemelt teljes függetlenség után eped, a korona százados jogainak esorbíthatatlanságát, a dinasztia érdemeit tartja előtérben. Közben a királyhűség és hazaszeretetet viv ádáz tusát. Sokan úgy vélik: ma egyik kizárja a másikat s a

vagy-vagy álláspontján döntő ütközetet provokálnak.

Mi lesz hát?

Egy ütközet esélyei kiszámíthatatlanok. Magával ragadhat tovább ma még indifferens elemeket; megingathatja, sőt felforgathatja a létalapot: családok és a nemzet létalapját...

Ha még meghozná a várt eredményt, akkor is lehetne vitatkozni a fölött: vajjon érdemes volt-e türelmetlenségért akkora áldozatot hozni, avagy a csendes, fokozaatos fejlődés útját kellett volna egyengetni, hogy aztán annak nyomán és erősségén fölépítsük teljes önállóságunkat...

A szakítás mindig fájdalmas, mert indulat szülte, amit csendesebb pillanatokban sokszor visszaesínálnánk — ha lehetne...

Ezer és ezer gondolat kergeti és váltja ki egymást honfíabánattal tele lelkiünkben.

Mi lesz hát?

Ki tartja kezében a helyzet kulcsát és ki felel a rázkódásban szenvedett károokért, ha meghasonlik a nemzet és királya?

Békében éltünk, folyt a munka. Befektetéseket tettünk fejlődésünk biztosítására, külellenség nem háborgatott. Fülkorbácsoltuk hát egymást magunk.

Testvérharc küszöbén állunk. Villogó szemekkel, ádáz gyűlölettel.

Mi lesz?

Oh ti bölcsek, nagyok! akire aggódó várakozással tekint a nemzet, mentsétek meg az alkotmányos kormányzat biztosítékait, hozzatok áldozatot a békének, a nemzet és királya egyetértésének — míg nem késő!

A politikai helyzet.

A válságban még nincs megoldás.

Széll Kálmán szombaton kihallgatáson volt a Felségénél. Az audiencia kizárólag a politikai helyzettel volt kapcsolatban s mintegy öt negyedóráig tartott.

Széll Kálmán néhány perccel egy óra előtt érkezett a várba s azonnal a felség elé bocsátották s rég elmúlt két óra, mikor a felség dolgozó szobáját elhagyta s Döbrentey-utcai lakására hajtatott.

A kihallgatás után nála járt hírlapírók előtt Széll semmiféle kijelentést nem tett az audienciára vonatkozólag.

— Nem nyilatkozhatom semmiről, mert királyi kihallgatásom alkalmával én különben sem szoktam nyilatkozni. Ennél fogva az idovágó vagy ezt érintő kérdésekre se felelhetek.

Széll Kálmán környezetéből nyert értesüléseink szerint azonban, a melyeknek megbízhatóságában nem kételkedhetünk, a dolog úgy áll, hogy a fenforgó viszonyok között és a megállapított álláspontok folytán Széll Kálmán se látja keresztülvihetőnek a parlamenti kormány alakítást a mai viszonyok mellett, úgy, hogy ez a kormány meg is állhasson, lehetségesnek. Ki van zárva az is, hogy Széll Kálmán ilyen

TÁRGA.

Asszonyokról az asszonynak.

— Gondolatok. —

Az asszony csak azért kívánczik a paradicsomba, hogy fogalma legyen az elvesztett paradicsomról. (Houssaye Arzén.)

Az asszony veszíti el az asszonyt. A férfi érdeme, ha újból feltámad. (Houssaye Arzén.)

A nők annyira hadilábon állanak az igazsággal, hogy hazugságaikban mindig van egy kis igazmondás és igazmondásukban mindig van egy kis hazugság. (Houssaye Arzén.)

A minden kísértés ellen fölvertezett asszony nem haragszik meg azért, ha alkaima nyílik, hogy a kísértésnek ellentálljon. (Chincholle.)

Okos ember nem tesz próbára sem poharat, sem asszonyt. (Lope de Vega.)

Még soha nő nem rontott el semmit — a hallgatásával. (Kinai közmondás.)

Melyik a rossz asszony? Az, a melyik férjnek

jó ebédet készít, de mielőtt ő elkezd enni, annyi ideig pöröl és veszekszik vele, a míg tőnkre nem teszi az étvágyát. (Talmud.)

A mit az asszony akar, isten akarja. (Francia közmondás.)

Nem lehet ott szabad a férfi, a hol a nő rab-szolga. (Shelley.)

Nincsenek öreg asszonyok! (Michelet.)

Ha jó az asszony, akkor a férfi és az angyal közé kell őt helyezni. (Kolzebue.)

Ha az asszony felhasználja az értelmességét, fölébe kerekednek a férfiak. (Goldoni.)

A férfiak mindig olyanok, a minőknek az asszonyok akarják őket. Ha akarjátok, hogy nagyok, erőnyesek legyenek, tanítsátok meg az asszonyokat arra, hogy mi a nagyság és az erőny. (Rousseau.)

A férfi mondta: „Legyen igazság és veszszen a világ!” Az asszony így mondta volna: Legyetek irgalmasok és veszszen az igazság!” (Du Mont.)

Sok jót mondtam az asszonyokról. Oh, be sajnálom! (Proudhon.)

A léleknek két mérge van: a bor és a szép asszony. (Perzsa közmondás.)

Oh asszony, ha visszaadnák neked a paradicsomot, megint el-észitenéd! (Dumas ffs.)

Hármat nem lehet kielégíteni: a tengert, az asszonyt és a fősvényt. (Latin közmondás.)

Az asszony alantasabb lény, mint a férfi. (Szent Pál.)

Nincs rosszabb, szeszélyesebb állat, mint az asszony! (Giambullari.)

Mi teszszük olyanoikká az asszonyokat, a minők, — azért nem érnek semmit. (Mirabeau.)

Az ördög, uraim, asszony. (Meredith.)

Néha megelégszik az asszony — nagyon sokkal is. (Goncourt.)

Az asszonyok pompásan tudnak sirni, akkor sirnak, a mikor akarnak, és annyit a mennyit akarnak. Az asszony alsóbbrendű lény, a mely a szereinek engedelmeskedik. (Balsac.)

Az asszony nem egyéb, mint baj. (Hesiodos.)

kabinetalakításban részt vegyen. Ezeket különben Széll Kálmán — hír szerint — már a hihatalytársra történt meghívása után is közölte több kiváló politikussal.

Szögyény Marich László kihallgatása.

Budapest, márc. 27.

Szögyény-Marich László, a berlini orsztrák-magyar nagykövet: egy újságírónak kijelentette a következőket:

A király hívatott, mint régi tanácsosát, nem kormányalakítás céljából és nem is azért, hogy mint homo regius működjek, hanem, hogy a politikai helyzettel megismerkedjem.

Legkésőbb holnapután visszatérek Berlinbe.

Justhék a királynál.

Hétfőn délelőtt volt az elnökség fogadtatása. Fél tizenegy órakor a főrendiház elnöksége jelent meg a kihallgatási teremben. Gróf Csáky Albin elnök, Ernuszt Kelemen és báró Kemény Kálmán alelnökök együttesen mutatkoztak be. A kihallgatás egy negyed óráig tartott. Tizenegy órakor ugyancsak együttesen jelent meg a képviselőház elnöksége, Justh Gyula elnök, Bolgár Ferenc és Rakovszky István alelnökök. Ez is csak rövid kihallgatás volt. Tulajdonképpen csak formászerű bemutatkozás volt, melynek a válság ügyében nincsen jelentősége. Az összes elnökök magyar diszruhában voltak.

Justh Gyula rövid üdvözlő beszédet mondott, melyet fohásszal végzett, hogy az Isten sokáig tartsa meg a királyt.

A király papirról olvasta le a rövid választ, hogy elvárja az elnökségtől, hogy igazságos és pártatlan lesz.

Ezután azt kérdezte a király Justhtól, hogy hol járt, hogy olyan hamar haza került? Justh azt felelte, hogy csak Palermóban volt és jobbadán tengeren töltötte az időt.

Rakovszkytól csak annyit kérdezett a király, hogy mindig Budapesten tartózkodik-e most, mire Rakovszky azt felelte „igenis, felség.”

Bolgárnak a király megjegyezte, hogy az utolsó delegáció óta nem látta

Végül Ő felsége még néhány szót beszélt Justhral, a déloroszországi eszésekéről és árvizekről és ezzel a kihallgatás véget ért.

Az átmeneti kabinet.

— Lukács miniszterelnök. —

Budapest márc. 27.

Politikai körökben mindinkább hitelre talál az a hír, hogy mégis átmeneti — ügyvivő kabinetet alakítanak és pedig Lukács László miniszterelnökségével. A belügyminiszter Sándor János államtitkár lenne.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Kézdivásárhely, 1905. március 27.

A város atyái ma gyűltek össze gyűlésezésre ez évben másodszor. Targy elég volt és mind nagyon fontos.

Nem ártana, ha gyakrabban tartanánk gyűléseket, mert mint egy interpellációra adott válaszában maga a polgármester elismeri annyi tárgy van elintézetlenül, hogy közelebből ismét gyűlést kell tartson. Hogy a gyűlésik mért nem tarthatók délután azt maig sem értem. Hisz délelőtt minden embernek hivatalos dolgai vannak, bírák, ügyvédek, magán egyének rendszeren délelőtt vannak leginkább lekötve, ezért ők gyűléseinken nem is, vagy csak igen ritkán jelenhetnek meg.

Ideje volna, hogy a polgármester ur mindezeket figyelembe vegye és a képviselőtestületi gyűléseket a lehetőségig mindig hétfőn délutáni időre tegye. Biztosítom róla, hogy ez esetben nem 20—22 város atya volna a nagyteremben, hanem a 10 hivatalnokkal együtt legalább 50 lesz jelen. Tudom, hogy a város ügye minden virilis, és választott képviselőt közelebb érdekelt: azért nyújtunk alkalmat, hogy érdeklődését be is bizonyíthassa.

Dr. Török Andor polgármester a gyűlés megnyitása után kegyelettel parentálta el Vargha József nyug. főjegyzőt, ki 44 évig hűen, igazán és minden bivalkodás nélkül szolgált a város érdekeit.

Emléke jegyzőkönyvileg lett megörökítve.

Özv. Fekete Andrásné Kovács Anna a város kötelékébe egyhangulag felvételét.

Bartók Károly volt polgármester nyugdíjához most is igényt tart, holott rendes állást kapott. Ez ügyben keményhangu felebbesztést adott a közigazgatási bírósághoz. A városi tanács kellő értékre szállítva a kifakadásokat, méltó felirattal terjesztette fel döntés végett.

Jó lenne a nyugdíj szabályt revidálni, mert az nagyon is elmagyarázhatólag van fogalmazva. — Biztosan számított rá a ki készítette, hogy erre még szükség lehet.

Hankó István kőműves illetősége megtagadtatott, mivel Keresztúron lakik évtizedek óta és ott hordozza a közterheket.

A kocsós erdő fáiának eladása folyamatban van, de a becslés befejezéséig végrehajtani nem lehet.

Az elhagyottak nyilvánított városi szegény gyermekek segélyezésére 2000 koronás alap létesített a gyámpénztári tartalék alapból.

Özv. Jancsó Dénesné kérése 1400 korona kárterítésért nem teljesített. A Vigadó építkezésének hiányos voltáról is volt szó, de mivel polgármester azt a felvilágosítást adta, hogy közelebből újabb vizsgálatnak lesz kitéve, miután az építész felelősségi ideje most jár le: e tárgyban ezután fog intézkedés történni. — Bizony szükséges is, mert sem fedélzet, sem feljárat, sem a páholyok nincsenek maig sem befejezve.

Gábrányi Károly tábornok kézdívasárhelyi illetőségének elismertetett.

Jókai Mór koszorus költőnk emléksobrának gyűjtés rendeztetett. Az iv a tanácsnál van, kik szerették a nagy és hallhatatlan költőt, ez ivre adományait küldjék be Dr. Török Andor polgármesterhez.

K. Bócz József felfüggesztett rendőrkapitány ügye is végre valahára düllőre jutott, a vármegye fegyelmi választmánya többrendbeli súlyos visszaélés alapján hivatalvesztésre ítélte.

A vágóhidé építése tárgyában a Vigadó építbizottsága kiküldetett. Azt hisszük ez már jobban fog sikerülni mert, a multon tanulni lehetett.

Szűcs Károly sörgyáros interpellálta a polgármestert, hogy a Katrova erdőügy tárgyában beadott kérését miért nem tűzte napirendre. Az ügy kedvező

Minden nőnek háromféle természete van: az egyik, a melylyel bír, a másik, a melylyel hiszi, hogy bír, — a harmadik, a melyet mutat a világnak.

(*)

A levelezésről.

Ha valakinek az írását látom, rögtön következtetést vonok le abból egyéniségére, szellemi képessége, intelligenciájára, műveltségére és izlésére. Nem mint grafológus, — mert ez ismét más dolog — csak mint a megfigyelések embere. Ugy hiszem, hasonlóképpen van ezzel mindenki, a kinek szeme és gondolkodása hozzászokott a finomabb megkülönböztetésekhez.

Ha egy levél fekszik előttem, már borítékának külseje elárulja tartalmát, vagy helyesebben: a formát, a melybe a tartalmat öltöztették. Nemesak a szavak értelmének van lelke, de a betűknek maguknak is; és ez a lélek olyan beszédes, hogy első pillanatra elárul mindent, a mit tudni kíváncsiak vagyunk.

Érthető tehát, hogy a levél fontossága elsőrendű dolog már, mint külsőség is, nem szólván egyelőre arról, a mi tulajdonképpeni lényegét képezi: a tartalom formájának minőségéről.

Azok a nők, a kikben van egy kis hiuság, a kik a saját izlésükön felül respektálják a más véleményét is: okvetlenül sok gondot fordítanak mindennek, ami a levélírással összefüggésben van. Kicsiny dolgokból lehet a naggyobbakra következtetni, apró hiányosságok legtöbbször feltételezik a fontosabbak hiányát, éppen ezért, aki súlyt helyez a maga uri voltára, annak szigorúan kell ügyelni a levelezés legelemibb szabályaira is.

Hogy jó papírt használjunk, ez az első szabály. Nem szükséges éppen a luxus, hiszen azok, a kik naponta több levelet kénytelenek írni, megunnák a felesleges költsékezt. Sőt állíthatom: diszes levél-

papírt elegáns íróasztalokon nem találhatunk. A levélpapír legyen mindenkor diszkrét színű, sohasem túlérték, apró monogrammal, címer vagy a keresztneven kívül egyéb ne díszítse.

Illata ne legyen sohasem más, csak ami írójának rendes parfümjé, de az is alig észrevehető. Erős illat — uri kezekből származott leveleknél — lehetetlenség.

A boríték címezése — hogy legelőször is erről szóljak — ne legyen sohasem erőszékolt. Leányoknál — miután a régi, szép, magyaros „kisasszony” címezés újra szalonképes lett — odaírhatjuk a név után: nagyságos kisasszonynak. Megkülönböztetésül t. i. ama „kisasszonyok”tól, a kik fehér kötényben jelennek meg a csemetetésre, s a kiknek hivatásuk a purkett fényesítése és a felszolgálat.

Férjnél levő urnőknél helyes a nagyságos asszony, vagy rang szerint: méltóságos, kegyelmes stb. Teljesen felesleges így: X. Y. urnő ó nagyságának. Ha urnő, ugyis nagyságos — legalább a mi címkörös világunkban — s ha nagyságos, ugyis urnő. Miért a ketős kitétel? Kár, hogy a „tekintetes asszony” már lejárt a magát. A legszebb cím volt régebben a „nagyasszony” után, s olvasván róluk: megállt az szemünkben a köny. De hat a modern kor gyermeke kénytelen a modern élet szokásaihoz, sokszor ferdéségeihez alkalmazkodni, hogy a benne élő emberek felfogásával összefüggésbe ne jöjjen.

Természetes, az írást egy bizonyos megszokás son túl nem igen áll módunkban változtatni. De fegyelmeznünk mindenki képes azt, s a rendetlen, összevissza düllő betűket egy kis jóakarattal és kitartással rendbe lehet szedni. A kinek gyenge az írása, ne cfrázza, mert az szörnyűleg a legnagyobb mértékben, de legkezebbik mindenki természetes lenni, mert csakis annak az írásnak van értéke, — már t. i. ha értékeljük — a melyben van eredetiség, karakter és nem minden utánzásról. A helyes — angolnak keresztelt — germán betűk a maguk faradságos,

magartalan éleikkel mind egy iskola utánzatai, német ajku, német kezű, Magyarországra hozott tanítók, apácák neveltjei, ha már a második vagy harmadik generációban is . . .

A levélben a megszólítás után ma már senki sem tesz felkiáltójelet. A felkiáltójel a természetesség rovására megy. A mai ember már nem pózol a megszólításnál, de levélben is bizalmasan csevegi el mondanivalóját. Éppen azért, a levélíró és mondanivalója hangulatához képest, pont vagy vessző következik a megszólítás után. Remélhetőleg így tanítják már az iskolákban is.

A fő a tartalom, a levél szelleme. A hány ember, annyiféle a levelezés. Az egyik bőbeszédű, a másik szűkszavú; az egyik csillog a szellemről, a másiknak súlyos, nemes ére minden szava. Tömör és könnyű, velős és üres váltakozik egymással.

A korrekt rövidség gyász esetekben, a kondoleálásnál van helyén. Sőt ott szükséges is. Kész emberkinzás az, ha valakit — a kinek van 2—300 ismerőse, akik egy-egy fájdalmas eset alkalmával felkeresik — arra kényszerítenek, hogy 2—300 ember hosszu levelét olvassa át, s ugyanannyiszor szaggassa fel behagódó sebét. A kondoleáló leveleknél két dolog fontos: gyorsaság és rövidség. Hetek után — ha csak igazán nagy ok nem tartott vissza — nincs helye a részvétjelentésnek.

És legyen a levelezés bármily jellegű; sohasem szabad borítékba tenni, mielőtt át nem olvassuk. Így szó kihagyása igen gyakran nemesak értelmi zavart okoz, de egészen ellenkezőjét adja annak, a mit gondoltunk. Általában a legbizalmasabb levelek írása közben sem tanácsos megelégedni arról, hogy míg a hangos szó elropul, az írás megmarad. Talleyrand a szellemes, ravasz diplomata, korának egyik legnagyobb elméje, a kinek éles szeme semmit észrevétlen nem hagyott, mondta: nincs az a levél, a melyből egy olyan sort ki ne olvashatók, a melyért íróját felakaszthatók. Kétségtelenül túlzás ez állí-

elintézését nyervén, a kérés Nagy Béla által önkényileg visszavetett, ezért nem vétetett fel a tárgysorozatra. A jövő gyűlésre azonban felvenni ígérte.

Az alispán ur egy utca nyitására tett felhívást. A helyi szemle ápril 4-én fog a vármegyei kiküldöttek által megtartatni, a város részéről a bizottságba Dr. Török Andor, Dobay János, ifj. Jakab István, Kovács János, Nagy Károly, Bonkó Gyula és Elekes Béla t. bíró lettek kiküldve. Ha a bizottság sikerrel oldja meg feladatát a város fejlődése új stadiumba jut.

Köztudomású dolog, hogy a mostani vasút utca szűk, a forgalom benne nehéz.

Az Oroszfa felé vezető állami utra egy új utca nyitása kevésbé célra vezet, mert a Csizsár Pál-féle ház előtt ismét csak torlódással lehet a városba jutni.

Ha új utcát nyitunk, az összeköttetésbe kell, hogy álljon a város szépséget, közegészségügyi és terjeszkedési céljainak fejlődésével. Azért addig is míg a bizottság kiszáll, melegen ajánljuk, hogy a Szacsva Pálné telkén elkezdve keresztül az egész szalamelléki csűrös ke. és értékű kerteket a Dr. Szentiványi Árpád tulajdonát képező kert átmetésével a Csizsár József vasút-utcai telkén kiszögelve kellene egy széles esínos kellően befásított járdával és kocsis uttal ellátott utat nyitni.

Az átvett birtokok tulajdonosai ha kertjeiket jutányos árban átengednék azon előnyben részesülnének, hogy a megnyitott szép új utcában a flosztott új laktelkekből csaknem hasonló nagyságot ugyan annyiért kapának, vagyis a vásárlásnál előnyben részesülnének.

A város fejlődéséről lévén szó, aki annak is utjában áll, az nem érdemli a városi polgár nevet.

Katrosai.

A Kézdivásárhelyi Gazdasági Egyesületből.

— Zajzon Sándor titkári jelentése. —

Tisztelt közgyűlés!

A Gazdasági Egyesület életében nyugvópont-hoz érkezünk, honnan alapszabályaink szerint vissza kell tekintenem a múlt év folyamán történt mind-

tása, de tekintve a forradalmi kort, a melyben élt érthető. De jellemző és találó ez a mondas, még tulajdonságait is meggondolandó akkor, mikor a fegyverrel szembe szívi, könnyen bizó ember tollat fog, hogy kiöntse érzéseit . . .

A levélírást a renaissance tette művészetté. De a legrégibb levélről (a legrégibb történelmileg ismert levél az, a melyet Stabosbates indiai király irt Semiramis királynénak) a mai modern képes levelező-lap váltásig mindig hű tükre és képe volt annak, a kinek keze megalkotta azt. Kulatván a történelmi hagyományokat, bizást elhihetjük, hogy a bibliai Dávid levelétől, a melyet Uriás Joabhoz vitt, a mai raffinnál izlésű, finomra romlott generációig óriási az átmenet és a különbség formailag és stilisztikailag egyaránt; de éppen azért, mert a beszéd helyettesítője s mert ma már a legközvetlenebb és legszabadabb minden műforma között: soha úgy el nem árulja semmise legigazibb énünket, mint egy egy nyugodt órában megirt episztola. S mert így ítélnék általában az emberek: különös figyelmet is kell szentelnünk arra.

Két véglet között forognak legnagyobb hibái: a banalitás és az erőltettség között. Banalitás a formáknál, erőltettség a stílusban. Az első a jó izlés, a második a kedély, szív vagy a műveltség hiánya. A dagályosságot azonban hagyjuk meg a múlt századból itt feledkezett szellemeknek. Mi magunk pedig, ha a kor színvonalán nem is emelkedtünk Sövigné, Du Deffande, Graffiny és Stael asszonyok magaslatára, fordítsunk nagy gondot arra, a mit leveleinkben írunk s ne küldjük pongyolában soha, mint a hogy mennénk mi magunk azok elé, a kikkel a betűk által beszélgetünk. Magi.

azon intézkedésekre, a gazdaközönség érdekeit előmozdító dolgokra, melyeknek elősorolásával ha nem is mondok új dolgot, mert időközben is a tagok mindig figyelemmel a igazán élénk érdeklődéssel kísérték közhasznú működésének nyilvánulását, de legalább felidézem azt.

Jól eső örömmel teszem ezt annál inkább, mert az 1904 ik év eredménye igen szép haladást mutat az 1903. évihez képest. S ha a múlt évi általános gazdasági állapotokat vizsgáljuk, a szárazság okozta termény csökkenést és a takarmány hiányt nézzük, akkor bizonyára egy kis körben mozgó, szerény eszközökkel munkáló Gazdasági Egyesületnek a haladása jól eső érzéssel töltheti el a közügyek iránt is érdeklődő gazdaközönséget.

Mint minden évben, úgy ebben is az előre megállapított működési programot a földmívelésügyi miniszter ur nemcsak jóváhagyta a hozzá be-terjesztett költségvetéssel együtt, hanem évi 600 kor. segélyt engedélyezett az Egyet. szükségleteinek fedezésére.

A mindinkább fokozódó érdeklődésnek legkézzel foghatóbb tanubizonysága, hogy az 1904. év folyamán a tagok száma hatvannal szaporodott.

Az Egyesület négy választmányi és négy igazgatósági ülésen tárgyalta felmerülő ügyeket.

Fentartotta más Gazdasági Egyesületekkel az érintkezést, mert tagja az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek, az Orsz. Magy. Gazd. Egyesületnek és az Orsz. Magyar Gazda-Szövetségnek. Rísztt vett az E. G. E. által indítványozott székely kiállítás ügyében Kolozsváron tartott értekezleten, továbbá a Csikmegyei Gazd. Egyesület által rendezett kiállításán, hol érdemes elnöke, Dr. Sinkovits Ottó képviselte az Egyesületet.

S hogy a működési területének, a kézdijárásnak a legtávolabb eső vidékével is szoros és benső összeköttetésben legyen, a Gazdakörök szervezését folytatta, hogy így a kis gazdák minél szélesebb réteggel érintkezve a belterjes gazdálkodás iránt érdeklődést keltsen s a szövetkezeti eszmének, mely egymagában is csodás eredményeket tüntet fel az ország fejlettebb kultúrával bíró más vidékein, inkább nyerhet legyen.

Azonban a martonfalvi, szentkatolnai, szentléleki és az ujonnan szervezett kézdívásárhelyi Gazdakör, hogy még nem igen mutathat fel eredményt, nem a lelkes vezetőin mulik, hanem azon, hogy a megerősítés végett felterjesztett alapszabályokat egy pár jelentéktelen formahiba miatt nem hagyta jóvá földmívelésügyi miniszterium s ennek kiegészítése és újból való felterjesztése sok időt vett igénybe, de már most semmi sem áll utjában, hogy eredményes működést fejthessenek ki, mert az alapszabályok jóváhagyattak.

A könyvtár gyarapítása is, egyik főfeladatát képezte az Egyesületnek s ezért kérést adott be a földmívelésügyi miniszter urhoz egy ingyen népkönyvtár adományozásáért, de mivel Kézdivásárhelyen már van egy népkönyvtár, ezért nem talált teljesíthetőnek kérésünket, az Országos Magy. Gazdasági Egyesület azonban kiadványaiból 60 művet ingyen küldött.

(Folytatása következik.)

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király kézdívásárhelyi Bodor Ödön esikszeredai kir. járásbírói albirót kinevezte a esikszeredai kir. törvényszékhez bírónak.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter kézdívásárhelyi Grájzing József marosvásárhelyi kir. törvényszéki irnokot saját kérésére áthelyezte a mezőtúri kir. járásbíróshoz.

— **Egy évforduló.** Zaj nélkül, teljes csendben ünnepelte meg kis városunk közéletének egyik lelkes, buzgó munkása e hó 26. án, 30-ik évfordulóját annak, hogy e város kultúrájának szolgálatába lépett. Nagy Károly árvaházi igazgatóról van szó aki ezeltől 30 évvel kezdte meg városunkban nyilvános működését, mint az akkor községi leányiskola igazgatója s kit öt év múlva (1880. augusztusban) már a háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaházynevelő intézet vezetésére hívott el Szentkeresztly Stephanie Biróné finom tapintata. Azóta nincsen városunkban művelődési, gazdasági, társadalmi intézmény, melynek szolgálatában ott ne láttuk volna Nagy Károlyt,

sőt nem egy van, mely az ő lelkes, odaadó munkásságának köszönhető felvirágzását. Így pl. egyike a tűzoltóegyesület megalapítóinak, melynek elejétől alparancsnoka volt s évek óta főparancsnoka; tevőkeny részt vett a Rudolf-kórház, a „Kereskedő Ifjak Társulata”, a „Kézdivásárhelyi vidéki Gazdasági Egyesület” megalapításában; utóbbit ma mint elnök alelnök szolgálja nagy odaadással. Egyik legtevékenyebb vezető férfja a „Háromszékvármegyei Tanítótestület”-nek is, ahol ma is a legnagyobb körök: a kézdinek fáradhatatlan elnöke. A takarékpénztár felügyelőbizottságának, a városi képviselőtestületnek, a ref. egyháztanácsnak rendes, munkás tagja, a kaszinó, négyelet, menedékház, kórház, vöröskereszt egyesület, kereskedő ifjak társulata, választmányi tagja, szóval mindenütt ott van és részt kér magának a nemes és önzetlen munkából, ahol e város kultúráját, közgazdaságát, jólétét szolgálja. Intézményi is kell szolgálni s e mellett időt szakított arra is, hogy a hírlapoknak s íróknak a „Székelyföld”-nek is egyik legszorgalmasabb munkatársa legyen. A 30 éves közéleti munkásság évfordulóján tulajdonképpen nem is ő ünnepelt, hanem őt ünnepelték pályatársai, a paedagogusok, akik mult vasárnap d. e. 11 órákor fölkeresvén testületileg Nagy Károlyt la'ásán, elhalmozták gratulációikkal, a szeretet és tisztelet jeleivel, kívánván neki azt, a mit mi is e helyen: hosszú életet, egészséget és áldást munkájára s családjára! Sok ily derék közügyi munkás e városnak!

— **A Rudolf-kórház igazgatósága** vasárnap délelőtt Dr. Török Andor elnöke alatt rendkívüli ülést tartott, melyen bemutattatott a Bobula János fővárosi építész mérnök által az építendő új épületekre nézve készített tervrajz és költségvetés.

— **Egyháztanácsai ülés.** A kézdívásárhelyi róm. kath. egyháztanács mult vasárnap d. e. ülést tartott Stadler Albin plebánus vezetésével, melynek főtárgyát a kántori lakás kérdése képezte. Ez ügyben jövő vasárnap újabb egyháztanácsai ülés leend.

— **A Kaszinó közgyűlése.** A kézdívásárhelyi kaszinó márc. 26. án tartotta meg az 1904 ik évről beszámoló rendes közgyűlést. Fejér Károly kir. járásbíró elnöke alatt. Az elnöki rövid, de esinos megnyitó után Dr. Vargha Béla a titkári, Nagy Gerő a könyvtárosi, Diénes Kálmán a pénztárosi jelentéseket terjesztették elő, melyeket a közgyűlés tudomásul vett s az összes tisztviselőknek elismerő köszönetet nyilvánítt buzgó munkásságukért. A számvizsgáló bizottság jelentése következett ezután, melynek alapján a pénztárosnak a szokásos felmentvényt a közgyűlés egyhangulag megadta. Az 1905-ik évi költségvetést, a választmányának azon indítványait, hogy a szabadság szobor alap csatoltassék a Kossuth-szobor-alaphoz, továbbá, hogy a Borsszem-jaukót a „M. monto” c. verse miatt többé ne rendelje meg a közgyűlés: egyhangulag elfogadták. Végül indítványokat köztük Balázs Márton azon javaslatát is, hogy létesítsen a kaszinó tartalékalapot, tárgyalták s azután választásokat ejtettek meg. Választottak 8 rendes s 3 póttagot a választmányba, titkos szavazással. Új tagok a választmányban: Dr. Dávid János. Dr. Lukács Vilmos rendes és Cirmai Zoltán póttag.

— **Baleset vadászat közben.** Deák Béla, kovásznai lakos, a mult pénteken, az ugynevezett „depsi” malomnál vadászat közben szerencsétlenül járt. Mint mondják, egy kutya támadta meg. D. B. úgy védekezett az eb ellen, hogy töltött fegyverének csövét fogva, a puská agygyal a kutya felé ütött. Azonban a közeli kerítést találta, miközben a 12-ös kaliberű puská ravasza letört, s ugyanazon pillanatban a fegyver is eldőrdült, s a kemény töltés miatt D. zsebőráját ezer darabba szakította a szerencsétlen ember balkarjába fúródott. Most a kézdívásárhelyi Rudolf-kórházban ápolják a súlyosan sebesültet.

— **Felvétel a katonai iskolákba.** A katonai hatóság közhírré teszi, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter ur pályázati hirdetményt bocsátott ki a katonai tisztí árva fiúk nevelőintézetébe, a katonai reál-iskolákba, a kő katonai akadémiába és a katonai tisztí leányok nevelő intézetébe való felvétel tárgyában. A pályázati hirdetmény az 1905/6 ik tanévról szól. Mirel a közönséget azzal értesítjük, hogy a pályázat feltételei a városi tanácsnál megtekinthetők s itt bárki utbaigazítást nyerhet. Kézdivásárhely város tanácsa, 1905. március hó 22. én. Dr. Török Andor polgármester.

